

ISIM

"EVERY MONDAY, A STEP TOWARDS
INVESTMENT KNOWLEDGE"

کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی اصفهان
(دوشنبه‌های سرمایه‌گذاری)

ISIM

ISSUE 51

5 JANUARY 2026

دوشنبه ۱۵ دی ۱۴۰۴

«بودجه ۱۴۰۵: نقطه عطفی برای ثبات یا تحول در بازار سرمایه؟»

در قلب طوفان بودجه،
سرمایه‌گذاران چه باید بکنند؟
لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

مجموعه شامل الزامات منابع و مصارف، جدول کلان و تفصیلی و برنامه‌های اجرایی
بر اساس قانون اصلاح مواد (۱۵۴) و (۱۵۵) قانون اساسی و قانون مجلس شورای اسلامی

بودجه ۱۴۰۵: نه تنها یک قانون
مالی، بلکه یک آزمون برای
شفافیت و اعتماد اقتصادی

ثبات یا تورم؟ سود یا زیان؟

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

Dr. Saghafi

Isfahan Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture (ECCIMA)

مقدمه :

در شرایطی که اقتصاد ایران با چالش‌های ساختاری، تورم بالا و نوسانات ارزی روبه‌روست، تصویب بودجه سال ۱۴۰۵ به‌عنوان یکی از ابزارهای کلیدی سیاست‌گذاری مالی کلان، انتظارات گسترده‌ای را در میان فعالان اقتصادی، به‌ویژه سرمایه‌گذاران بازار سرمایه، ایجاد کرده است. این گزارش با هدف تحلیل جامع تأثیرات بودجه ۱۴۰۵ بر بورس اوراق بهادار و صنایع بورسی، همراه با پیشنهادات راهبردی، به کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی اصفهان ارائه می‌شود. با توجه به نقش کلیدی اصفهان به‌عنوان یکی از قطب‌های صنعتی، معدنی و فرآوری مواد اولیه در ایران، تحلیل این بودجه در سطح استانی و ملی دارای اهمیت ویژه‌ای است.

تحلیل شش عامل کلیدی تأثیرگذار بر بازار سرمایه

۱. نرخ تسعیر ارز و اثرات آن بر شرکت‌های بورسی

تعیین نرخ ارز رسمی در بودجه سال ۱۴۰۵ به صورت مستقیم بر ساختار هزینه‌ها و درآمدهای شرکت‌های فعال در بخش‌های وارداتی، صادراتی و مبتنی بر مواد اولیه ارزی تأثیر می‌گذارد.

- **شرکت‌های صادرات‌محور** (مانند فولاد، پتروشیمی و محصولات کشاورزی فرآوری شده) با ثبات یا افزایش نرخ ارز در بخش تالار دوم، با افزایش سودآوری مواجه خواهند شد.

- **واردکنندگان** (از جمله صنایع دارویی، خودرو و ماشین‌آلات) در معرض افزایش هزینه‌های تولید و کاهش حاشیه سود قرار خواهند گرفت.

- **پیشنهاد:** حمایت از شرکت‌های وارداتی از طریق مکانیزم‌های پوشش ریسک نرخ ارز (مانند قراردادهای آتی) و ایجاد زیرساخت‌های شفاف برای دسترسی به ارز نیازمند حمایت دستگاه‌های نظارتی است.

تحلیل شش عامل کلیدی تأثیرگذار بر بازار سرمایه

۲. نظام مالیاتی: بین فشار و انگیزه سرمایه‌گذاری

تغییرات مالیاتی در بودجه ۱۴۰۵، از جمله افزایش نرخ مالیات بر اشخاص حقیقی و حقوقی، کاهش برخی معافیت‌ها و گسترش پایه مالیاتی، می‌تواند هم به‌عنوان ابزاری برای کاهش کسری بودجه مؤثر باشد، و هم به‌عنوان عاملی برای کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری در صنایع و بازار بورس.

- **پیشنهاد:** بازنگری در معافیت‌های مالیاتی برای شرکت‌های فعال در صنایع استراتژیک (مانند دارو، انرژی پاک، امنیت غذایی، فناوری اطلاعات و دامپروری پیشرفته) به‌منظور حفظ انگیزه برای سرمایه‌گذاری بلندمدت.

۳. انتشار گسترده اوراق مشارکت دولتی

بودجه ۱۴۰۵ انتشار ۸۰۰ تا ۹۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق دولتی را پیش‌بینی کرده است.

- این حجم عظیم از اوراق بدون شفافیت در زمان‌بندی و نرخ‌گذاری، فشار روانی و واقعی بر بازار سرمایه وارد می‌کند. و نتیجه آن: افزایش نرخ سود بازار و جابجایی سرمایه از سهام به اوراق کم‌ریسک.
- **پیشنهاد:** هماهنگی بین وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و بورس برای زمان‌بندی هوشمندانه انتشار اوراق و ایجاد ابزارهای هجوم‌زدایی (مانند صنادیق سبد اوراق متنوع) برای جذب نقدینگی بدون تخریب بازار سهام.

تحلیل شش عامل کلیدی تأثیرگذار بر بازار سرمایه

۴. عوارض صادراتی و حقوق گمرکی

اعمال عوارض بر صادرات برخی کالاها (مانند بیلت فولاد یا بلوم) در حالی که می‌تواند درآمد دولت را افزایش دهد، اما در کوتاه‌مدت سودآوری شرکت‌های صادراتی را تحت فشار قرار می‌دهد.

- **ریسک:** کاهش رقابت‌پذیری صادرات ایرانی در بازارهای جهانی در شرایطی که کشورهای رقیب مشوق‌های صادراتی ارائه می‌دهند.
- **پیشنهاد:** جایگزینی عوارض صادراتی با مکانیزم‌های شناور یا بازپرداخت بازگشتی بر اساس عملکرد صادراتی شرکت‌ها.

۵. حقوق دولتی معادن: ثباتی مثبت

عدم تغییر در حقوق دولتی معادن نسبت به سال قبل، برای شرکت‌های فعال در بخش‌های معدنی (همچون مس، آهن و ذغال‌سنگ)، که بخش قابل‌توجهی از شرکت‌های بورس اصفهان را تشکیل می‌دهند، اخباری مثبت است.

- **پیشنهاد:** توسعه این رویکرد ثبات‌گرا به سایر بخش‌های کالاهای اولیه و اولیه‌فرآوری شده در استان اصفهان.

تحلیل شش عامل کلیدی تأثیرگذار بر بازار سرمایه

۶. یکسان‌سازی نرخ گاز برای صنایع

یکسان‌سازی نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها با سایر صنایع، ممکن است مزیت رقابتی صنایع پتروشیمی را کم‌رنگ کند، در حالی که صنایعی مانند سیمان، شیشه و سرامیک، که در اصفهان فعال هستند، تحت فشار هزینه‌های انرژی قرار خواهند گرفت.

- **پیشنهاد:** اعمال نرخ‌های تفکیک‌شده بر اساس مصرف انرژی و بازدهی، نه صرفاً نوع فعالیت، به منظور حمایت از صنایع بهره‌ور، آب‌صفر و پایین‌کربن.

نقاط قوت بودجه ۱۴۰۵ از دیدگاه بازار سرمایه

- رویکرد انقباضی دولت برای کاهش کسری بودجه و مهار تورم، اگرچه در کوتاه‌مدت دردناک است، اما در بلندمدت به ثبات اقتصادی کمک می‌کند.
- ثبات در بخش‌های کلیدی مانند معادن و گاز، ایجاد امنیت تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاران صنعتی را تسهیل می‌کند.
- رسمیت‌بخشی به ارزش تک‌نرخ، صادرات‌گرایی شرکت‌ها را تقویت کرده و شفافیت نسبی ایجاد می‌کند.

چالش‌ها و ریسک‌های پیش‌رو

- **ناهماهنگی در سیاست‌گذاری مالی:** همزمانی افزایش انتشار اوراق، فشار مالیاتی و کاهش حمایت‌های انرژی می‌تواند منجر به کاهش نقدینگی مؤسساتی در بازار سهام شود.
- **عدم شفافیت در اجرای بودجه،** ریسک سیاست‌های پس از آنرا افزایش داده و اعتماد سرمایه‌گذاران را تضعیف می‌کند.
- **تضعیف صنایع وابسته به واردات** ممکن است به‌طور غیرمستقیم به زنجیره تأمین داخلی آسیب بزند.

پیشنهادهای راهبردی کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی اصفهان

- تشکیل گروه کاری بین‌بخشی با همکاری بورس، سازمان امور مالیاتی و صنایع استانی برای رصد تأثیرات عملیاتی بودجه ۱۴۰۵ بر شرکت‌های محلی.
- طرح «حمایت از شرکت‌های استراتژیک»: طراحی بسته‌های مالیاتی و انرژی‌محور برای شرکت‌های دانش‌بنیان، دارویی و صادراتی فعال در اصفهان.
- ایجاد «صندوق پایداری سرمایه‌گذاری» با همکاری بخش خصوصی و بانک‌ها برای جذب سرمایه‌های فرار از اوراق دولتی به سمت سهام شرکت‌های پایدار و سودآور.
- پیشنهاد اصلاحیه به مجلس: دعوت از نمایندگان اصفهان برای ویرایش مفاد بودجه در راستای حمایت از صنایع انرژی‌بر و وارداتی که نقش تولید و اشتغال‌زایی دارند.
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای سرمایه‌گذاران محلی درباره ریسک‌های بودجه ۱۴۰۵ و استراتژی‌های مقابله با آن (مانند تنوع‌بخشی، پوشش ریسک و سرمایه‌گذاری در صنایع شاخصی).

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بودجه ۱۴۰۵ بیش از آن‌که یک برنامه هزینه‌ای ساده باشد، یک نقشه راه سیاسی-اقتصادی برای مدیریت تورم و بازگرداندن تعادل به حساب‌های عمومی است. این نقشه، در کوتاه‌مدت، فشارهایی بر بازار سرمایه وارد می‌کند، اما در صورت اجرای شفاف، هماهنگ و هدفمند، می‌تواند زمینه‌ساز رشد پایدار و بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران در سال‌های آینده شود.

اتاق بازرگانی اصفهان، با توجه به گنجینه صنعتی و تولیدی استان، می‌تواند نقش تسهیل‌گری حیاتی در این تحول ایفا کند، هم با حمایت از شرکت‌های محلی در مواجهه با چالش‌های بودجه، و هم با ارائه بازخوردهای واقع‌بینانه به تصمیم‌گیرندگان ملی.